

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Suojelusihteeri Hanna-Maija Kehvola
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Siuntion kunta
Tekninen lautakunta
Suitia 51 B
02570 Siuntio
tekninen@siuntio.fi

Asia: Lausunto Etelä-Siuntion osayleiskaavan osallistumis- ja arvointisuunnitelmasta

Lausunnon antaa: Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353, 2825 jäsentä vuoden 2015 lopussa). Tringa ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä- Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry kiittää Siuntion kuntaa lausuntopyyynnöstä. Yhdistys pitää Etelä-Siuntion osayleiskaavan osallistumis- ja arvointisuunnitelmaa selkeänä ja monipuolisena, ja korostaa omassa lausunnossaan kaava-alueella olevia linnustoarvoja ja niiden turvaamista.

Kaava-alueen eteläosassa sijaitseva Pikkalanlahti on valtakunnallisesti tärkeä FINIBA-lintualue (Finnish Important Bird Area), joka on rajattu Birdlife Suomen ja ympäristöhallinnon yhteisessä hankkeessa (Leivo ym. 2002). Pikkalanlahti on luokiteltu myös maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi, jonka Tringa on rajannut osana Uudenmaan maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden tunnistamishanketta (MAALI-alue, Ellermaa 2010). FINIBA- ja MAALI-alueet vastaavat rajaukselta toisiaan (rajaus liitteenä).

Pikkalanlahden linnustoarvo perustuu lahdella erityisesti keväällä levähtäviin suuriin vesilintumääriin. Parhaina päivinä alueella on sadoittain, jopa toistatuhatta vesilintua ja hanhea. Ne keskittyvät Siuntionjoen suistoon, jossa linnuille on parhaiten ravintoa tarjolla ja joka aukeaa keväällä aikaisemmin jäistä kuin muu merialue. Lisäksi alueella on nykyisellään verrattain vähän häirintää. Levähtävistä lajeista isokoskeloiden määrä on lahdella kansallisesti merkittävä, jopa satojen yksilöiden parvia (Leivo ym. 2002). Laji on vähentynyt vuoden 2015 uhanalaisuusarvioinnin mukaan vaarantuneeksi (Tiainen ym. 2016). Vähintään maakunnallisesti merkittäviä kertymiä on uivelolla ja tukkasotkalla (Ellermaa 2010). Näistä viimeksi mainittu on erittäin uhanalaiseksi vähentynyt. Myös erilaisten sorsien määrä voi kohota alueella satoihin.

Tringa muistuttaa, että rantojen rakentaminen lisää lahdelle kohdistuvia häiriöitä. Vuosien aikana vähitellen kaavoitettavasta asutuksesta aiheutuvat vaikutukset kumuloituvat heikentäen lintualueen arvoja. Linnustoarvojen turvaamisen kannalta olennaista on, että osayleiskaavassa Pikkalanlahden rannat säilytetään rakentamattomina.

Pikkalanlahden vesialue on kiistaton monimuotoisuuden "hot spot", joka tulee huomioida kaavaratkaisussa maankäyttö- ja rakennuslain puitteissa. Tringa ehdottaa, että lahden arvokkaimmat osat osoitetaan kaavassa suojelualueeksi niiden luonnontieteellisen näytön vuoksi. Samalla koko FINIBA-alue tulisi rajata kaavakartassa luo-kaavamerkinnällä. Mahdollisen suojelualueen perustamisen yhteydessä olisi alueelle myös laadittava

hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määriteltäisiin keinot alueen luontoarvojen turvaamiseksi ja parantamiseksi. Suojelun ei tarvitsisi sulkea kokonaan ulkopuolelle alueen virkistyskäyttöä vaan nykyisentapainen veneily, kalastus ja virkistyskäyttö voisi olla jatkossakin mahdollista.

Osallistamis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyyn alustavaan kaava-alueen rajaukseen sisältyy myös toinen tärkeä lintualue, Meiko-Lappträsk, joka kuuluu niin ikään sekä FINIBA- että MAALI-alueverkostoon (rajaus liitteenä). Yhtenäinen ja monipuolinen metsämanner on erityisen tärkeä metsälintulajiston elinympäristö. Alue on Uudenmaan edustavimpia tiedossa olevia alueita mm. teerelle, kehrääjälle ja kangaskiurulle (Ellermaa 2010). Linnustoarvojen turvaamiseksi alue tulee jättää rakentamisen ulkopuolelle ja se tulee merkitä kaavakarttaan luo-kaavamerkinnällä.

Tringa painottaa kokonaisuudessaan, että kaavoitustyössä tulee tehdä riittävät ja asianmukaiset selvitykset ja vaikutustenarvioinnit, jotta voidaan varmistua siitä, ettei osayleiskaava heikennä arvokkaiden lintualueiden tai muiden luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden kohteiden arvoja. Jälkimmäisen varmistamiseksi kaavan metsäalueilla on syytä selvittää merkittävämpien METSO-elinympäristökeskittymien esiintyminen.

Helsingissä helmikuun 12. päivänä 2016
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Jukka Hintikka
Puheenjohtaja

Lähteet:

Ellermaa, M. 2010. Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 37. - 38.: 140 – 174.

Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Lehtiniemi, T., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2001. Suomen tärkeät lintualueet FINIBA.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s.

Liitteet:

Pikkalanlahden FINIBA- ja MAALI-lintualueen rajaus

Meiko-Lappträsk FINIBA- ja MAALI-lintualueen rajaus